

(Interruption)

Oh, op der Musel, do gëtt awer kee Mieresbiolog gebraucht, Här Gibéryen.

Mä wa mer awer 50 Schrainer pro Joer ausbilden an 30 Jofferen oder Meedercher oder Jongen, fir a Reesbüroen ze schaffen, jo dann, Dir Dammen an Hären, léif Frënn, ech weess net, ob mer all Joer 50 Schrainer, 30 Leit, déi an e Reesbüro schaffen ginn, 300 Informatiker an esou vill Éducatoure brauchen!

Duerfir ass et ebe wichtig, dass mer d'Schüler beroden am Virfeld. Wa mer och elo soen: Et ass wichtig, dass der en Diplom hutt; wann der en Diplom hutt, hutt der eng Chance um Aarbechtsmaart. An zu deeneselwechte Jugendleche soe mer an dräi Joer oder véier Joer, jo, du hues zwar elo en Diplom, mä elo hues de awer en Diplom, deen um Aarbechtsmaart net méi gebraucht gëtt, dann Dir Dammen an Dir Hären, léif Kolleeginnen a Kolleegen, dann hu mer eis och un eiser Jugend, un eise Kanner an un eise Kandskanner versënnegt.

Fir mech an och fir eis ass et kloer, dass et wichtig ass, dass mer dat brauchen, wat eis däitsch Noperen nennen, de Fachaarbechter an der Industrie, wou et kloer ass, dass déi Leit eng Basisformatioun hunn, souwuel am Technesche wéi an der praktescher Erfahrung, sou dass et duerno och méiglech ass, déi néideg Ajustementer séier ze maachen, wann den technesche Violet viruegt.

Et ass och héich Zäit, dass mer an deem Beräich endlech e koordinéierten Text kréie fir d'Berodung, an ech sinn zouversichtlech, dass d'Madame Educatiounsminister zesumme mam Aarbechtsminister a mat hiren anere Kolleegen an der Regierung et och séier wäert fäerdeg bréngen, fir endlech och esou en Text eranzeginn, fir dass mer dee kënnen op de Wee ginn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir hunn et elo fäerdeg bruecht, en neien Text ze bréngen. Deen Text ass geschriwwen. Deen Text ass d'Lidd, sou hunn ech mer dat virgestallt, an elo ass et awer wichtig, dass mer och eng Melodie dora kréien. An den Här Castegnaro huet et scho gesot: Net manner wéi 26 Règlements grand-ducaux kommen no. Et ass deemno och wichtig, dass mer och elo déi Reglementer kréien, well eleng mam Gesetz ouni déi néideg Reglementer oder ouni dass och déi néideg Reglementer an déi richteg Richtung ginn, hu mer zwar e schéinen Text geschriwwen, awer d'Melodie passt net.

Ech wier op alle Fall frou, wann dëst Gesetz, dësen Text, dëst Lidd géif e populäert Lidd ginn hei am Land, wou jiddereen och den Text an de Refrain kéint matsangen.

Ech soen lech Merci.

►►► **Une voix.** - Très bien!

(Interruptions diverses)

►►► **Mme le Président.** - Dee leschten agedroene Riedner fir haut ass den Här Eugène Berger.

►►► **M. Eugène Berger (DP).** - Merci, Madame Presidentin. Dir Dammen an Dir Hären, et ware schonn eng Reil Riedner a Riednerinne viru mir hei um Puit, duerfir si scho ganz vill Saache gesot ginn an ech ka mech duerfir op e puer Remarqué beschränken.

Ech wëll awer och nach eng Kéier dem Rapporteur Merci soe fir säin ausféierleche schrëftlechen a mëndleche Bericht.

Et gëtt sécherlech eng Rei positiv Usätz an dësem Gesetzestext, dat muss een unerkennen. Mä et bleiwen awer och nach nom Vote verschidde Schwaachstellen an eiser Berufsausbildung zu Lëtzebuerg bestoen.

Wat ech virun allem vermessen, dat ass en duerchgehend Konzept vun ënnen erop, vun der Primärschoul bis herno no der Schoul an no der Ausbildung bei d'Formation continue. Esou e Konzept läit net um Dësch.

D'Basis vun der Berufsausbildung läit schonn an der Primärschoul an hei muss sécherlech nach zousätzlech Efforté gemaach ginn, fir den Image an den Attrait vun den handwierkleche Beruffer ze verbesseren an och méi attraktiv ze maachen.

Dat ass e Problem, deen elo net eleng e Problem vun der Politik ass. Dat ass wierklech eppes, wat sech - géif ech soen - och iwwert d'Jore kollektiv an d'Denke vun den Elteren hei zu Lëtzebuerg festgesat huet. Ech war an engem fréiere Liewe Schoulmeeschter. Do hat ee klassesch Zeenen am Ufank vum Joer, net nëmme, wann een e 5. oder e 6. Schouljoer hat, mä och schonn

am 1. oder am 2. Schouljoer. Ech ka mech nach genau un eng Mamm erënneren, vun där d'Kand an d'2. Schouljoer komm ass, déi déi éischt Schoulwoch bei mech komm ass a gesot huet: Wat muss ech maachen, fir datt mäi Kand herno an de Classique kënn? - Dat war hir eenzeg Suerg.

Et war dee Moment schwierig, fir ze soen, majo kommt, mir kucken emol, wat d'Intérite sinn, wat d'Fäegkeete si vum Kand, a kucken, datt mer dat développéieren a stäerken. Mä neen, et ass wierklech nëmme deen eenzeg Objectif gewiescht, datt herno d'Kand soll an de Classique kommen.

Et gëtt sécherlech eng Rei Ursachen, firwat dat esou ass. Ënner anerem well den Technique net ëmmer esou iwwersichtlech war, well déi ganz Formation professionnelle bei de Leit oft e grousst Frozeeche war. Sécherlech och, well den Technique an dann déi uschléissend Berufsausbildung oft als zweete Choix ëmfonnt ginn ass, wat och nach haut zum Deel de Fall ass. Déi soi-disant gutt Schüler an eistem System, déi éischer an de Sproochen an an der Mathematik staark sinn, déi ginn automatesch dohinner orientéiert, an déi soi-disant manner gutt Schüler ginn automatesch an den Technique orientéiert.

Mir mussen kucken, datt mer och do also usetzen, fir schonn an der Primärschoul d'Mentalitéiten ze veränneren, datt mer och konkret an der Primärschoul, d'zukünfteg Grondschoul, nei Usätz fäerdeg bréngen, datt mer zum Beispill do och fir méi manuell Fäegkeete Kompetenzsockelen definéieren, datt mer do och den Attrait vum Handwierk verstärken, datt mer do Aktiounen lancéieren, fir datt och d'Schüler am Primaire scho méi an de Kontakt komme mat den Handwiersberuffer.

Et ass haut relativ normal an der Primärschoul, datt een eng Kéier an eng Bibliothék geet, datt een eventuell e Schrëftsteller an d'Klass invitéiert. Et ass awer vill méi selten, datt ee seet, komm mir ginn emol eng Kéier mat de Kanner an e Betrib kucken, wéi et do fonctionnéiert, respektiv datt een eventuell och en Handwierker an d'Klass invitéiert an dann d'Schüler domadder konfrontéiert. Et ass also immens wichtig, datt een do schonn ufängt an datt een dann herno domadder weiderfiert.

En zweete Schwaachpunkt an deem Gesetz, an et ass och schonn oft gesot ginn, ass dee vun der Orientatioun. Mir wëssen, datt d'Beruffswelt, d'Beruffsbiller, d'Beruffsuferderungen am konstante Wandel sinn, an duerfir misst also déi permanent an adequat Orientatioun während der Schoulzäit e besonnesche Stewälert kréien. Mir wëssen, datt dat an dësem Text hei ausgeklamert ass. Et bleift e grousse Manko an deem ganzen Domän vun der Berufsausbildung.

Wann den Technique et och weiderhin erméiglecht, fir weiderstudéieren ze goen - do si Brécke gebaut -, solle mer awer och kloer soen, datt den Technique an d'Beruffsausbildung net sollen eng „Copy light“ si vum Classique. D'Beruffsausbildung dierf net ze vill akademesch sinn, si muss virun allem op d'Praxis an op d'Kompetenzen am Beruff ausgeriicht ginn, an dat soll dann och dem Technique seng Stäerkt sinn.

Sécherlech sinn am Gesetzestext e puer Akzenter duerfir gesat ginn, fir dat ze erreechen. Eng méi praxisorientéiert Ausbildung ass virgesinn. Nei pedagogesch Usätz sinn och virgesinn. Ech wëll se nach eng Kéier kuerz erwähnen, ouni elo am Detail drop anzegoen.

Dat ass, op där enger Säit, de Modularsystem, deen et méi speziell erlabe soll, datt de Schüler besser no sengem Rhythmus kann avancéieren. Och d'Method vun der Kompetenzvermittlung, an déi kontinuierlech Evaluatioun, amplaz vun engem punktuellen Examen, kann ech begréissen, well se et erméiglechen, d'Schüler méi individuell an differenziéiert ze ënnerstëtzen, ze fuerderen an ze förderen.

Hei ass eventuell och d'Geleeënheet fir den Technique, fir säin Image an enger gewëssener Aart a Weis ze verbesseren, andeem hien e bëssen eng Virreideroll kéint bei neie pedagogesch Usätz spillen, déi jo vill fir déi aner Ordres d'enseignement am Moment diskutéiert ginn.

Et muss een awer wëssen, den Text op där enger Säit ass eng Saach, an d'Praxis op där anerer Säit ass eng aner Saach. Et bleift ze fäerten, datt dat hei zwar schéin oder gutt Usätz sinn, gutt Virsätz, déi ee sech hält, mä datt déi um Terrain herno net kënnen ëmgesat ginn, Faute vu Personal, Faute vu Moyenen, Faute vu kohärente Konzepter, déi vläicht do feelen, fir dat kënnen adequat an d'Praxis ëmzesetzen.

Parallell muss ee kucken, datt d'Programmer systematesch iwwerschafft ginn, dat heescht, datt een zum Beispill och schonn op den ënneschte Klassen am Technique kuckt an déi Richtung ze goen, zum Beispill - virdrun ass et och scho gesot ginn -, datt net d'Sproochufuerdnerisser op den ënneschte Klasse praktesch gradesou héich gesat si wéi am Classique, datt een do also kuckt méi ze differenzéieren.

E leschte Punkt - deen ee kéint am Beräich vun den ënneschte Klasse vum Technique situéiere respektiv an enger Etapp vun der Berufsausbildung - ass dee vum Préparatoire. Mir wëssen, datt mer am Préparatoire Schüler hunn, déi sécherlech net kënnen eng akademesch Carrière aschloen. Dat si Schüler, déi schonn am Primaire ganz vill Schwiereregkeeten haten, an de sougenannten Hauptfächer, Sproochen, Mathematik. Deene Schüler soll eis besonnesch Opmierksamkeet gëllen, datt mer déi dozou bréngen, datt se op e Level kommen, datt se eng minimal Berufsausbildung kréie respektiv datt se och en Diplom kréien, fir kënnen an e Beruff ze goen.

Och hei muss ee feststellen, datt awer do de Moment nach déi Formatioun oder deen Ordre d'enseignement, fir et emol esou ze soen, net onbedéngt op d'Berufsausbildung zougeschnidden ass. Wann ech gesinn, datt zum Beispill déi Schüler do nach ronn 14, 15 Stonnen an der Woch Sproochefächer hunn, Mathematik hunn, awer nëmmen zwou bis véier Stonne Praxis hunn, da musse mer dat awer eng Kéier op de Leescht huelen a kucken dat grondleeënd ze iwwerschaffen.

Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, déi puer Remarquë gemaach, wéilt ech soen, datt hei sécherlech gutt Usätz sinn, awer nach eng Rei Puzzlestécker an deem ganze Komplex vun der Berufsausbildung feelen. Mir mussen also wëssen, datt déi nach musse bäikommen. Haut den Owend schlësse mer net e Projet of, wa mer dee Projet hei stëmmen, mä haut den Owend geet am Fong geholl d'Aarbecht eréischt esou richtig un, fir datt mer och nach déi aner Elementer do kënnen bäiflécken, fir datt mer dat Ganzt och kënnen an der Praxis ëmsetzen.

Ech soen lech Merci.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **Mme le Président.** - Domat ass d'Riednerlëscht vun den Deputéierten ofgeschloss, an ech géif elo d'Wuert un d'Regierung ginn, un d'Madame Delvaux.

» **Mme Mady Delvaux-Stehres, Ministre de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle.** - Merci, Madame Presidentin. Dir Dammen an Dir Hären, och ech wëll Merci soen, fir d'éischt dem Rapporteur fir säi Rapport, fir dee komplizéierte Rapport, an all menge Virriedner.

Och wann ech verstanen hunn, dass net jiddfereen heibannen dat Gesetz wäert stëmmen, hunn ech awer eigentlech méi positiv Téin héiere wéi negativer. Positiv am Sënn, dass et e Schrëtt an déi richtig Richtung ass. Fir déi Leit, déi et nach net géife wëssen, wollt ech soen, dass all Gesetz, wat ech hei déposéiert hunn, wat d'Schoul, d'Schoulreformen ugeet, drëm geet, dass mer d'Qualifikatioun vun de Leit, déi zu Lëtzebuerg liewen, verbessern. Dat ass dat iwwergeuerdnet Zil. Et geet ëmmer dorëms: Wat maache mer, fir d'Qualifikatioun méiglechst ze verbessern?

Ech wollt der honorabeler Deputéiert, déi elo hei presidéiert, soen, dass dat selbstverständlech net heescht, dass mer engem en Diplom nogeheien, mä et geet drëm, d'Inhalter ze préiwen an ze kucken, wat mer maache kënnen, fir dass d'Leit an där Welt, déi ëmmer méi komplizéiert gëtt, esou outilléiert sinn, dass se sech kënnen erëmfannen.